

Dziennik ustaw i rozporządzeń krajowych

dla

Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem
Krakowskiem.

Rok 1884.

Wydano i rozesłano dnia 22. Grudnia 1884

Część XVIII.

Nr. 60.

O b w i e s z c z e n i e

e. k. Namiestnictwa z dnia 20. Listopada 1884, L. 70.648, o ustanowieniu ordynacyi wyborczej dla Izby handlowo-przemysłowej we Lwowie.

Na mocy ustawy z dnia 29. Czerwca 1868, nr. 85 d. p. p., ustanowiło Wys. e. k. Ministerstwo handlu rozporządzeniem z dnia 4. Kwietnia 1884, l. 9477 dla Izby handlowo-przemysłowej we Lwowie następującą ordynację wyborczą:

§. 1.

Izba handlowa i przemysłowa we Lwowie składa się z 34 członków rzeczywistych, podzielonych na dwie sekeye, mianowicie:

I. Sekcyę handlową.

II. Sekcyę przemysłową, do której należą także sprawy górnicze.

Sekcyja I. składa się z 18 członków.

Sekcyja II. składa się z 16 członków.

Z członków Izby zamieszkałych być musi w siedzibie Izby: I. ze sekcyi handlowej 11, mianowicie z wybranych w pierwszym okręgu wyborczym 7 członków; z wybranych w dziewiątym okręgu wyborczym 4 członków; II. ze sekcyi przemysłowej 6, mianowicie z wybranych w pierwszym okręgu wyborczym 3 członków a z wybranych w całym okręgu Izby 3 członków (1 z pierwszej, 2 z drugiej kategorii wyborczej).

§. 2.

I. Sekcyja handlowa obejmuje handel towarami; handel książkami, dziełami sztuki i muzykaliami, jako też odnośne wypożyczalnie; handel pieniędzmi i papierami wartościowemi; interesa spedycyjne i komisyjne,

jako też pośrednictwo w handlu; zarobkowości pomocnicze dla handlu (agentów, komisjonerów i t. p.); zakłady bankowe i kredytowe; zakłady asekuracyjne; przedsiębiorstwa przewozowe; zajazdy i traktyernie.

Sekcyę handlową wybierają trzy kategorie wyborcze (ciała wyborcze) w dziewięciu okręgach wyborczych.

Takowe składają się:

- a) z tych handlujących, którzy od przedsiębiorstwa handlowego opłacają państwowego podatku zarobkowego bez dodatków najmniej 100 złr. rocznie. (Wielki handel) (§. 7, ustęp 2, ustawy z dnia 29. Czerwca 1868, dz. u. p. Nr. 85);
- b) z tych handlujących, którzy od przedsiębiorstwa handlowego opłacają państwowego podatku zarobkowego bez dodatków najmniej 8 złr. 40 ct., i nie należą do kategorii a);
- c) z reszty handlujących, którzy od przedsiębiorstwa handlowego opłacają państwowego podatku zarobkowego bez dodatków najmniej 3 złr. 15 ct. rocznie. W każdym razie do uzasadnienia prawa wyboru w tej kategorii wyborczej (w ciele wyborczem c) sekcji handlowej) wystarczy, jeżeli wyborca tytułem rocznego państwowego podatku zarobkowego opłaca w odnośnej gminie od przedsiębiorstwa handlowego taką kwotę, która się równa najniższemu opodatkowaniu, uprawniającemu do wyboru na sejm krajowy (§. 7, ustęp 2, ustawy o Izbach handlowych).

Pierwsza kategoria wyborcza (ciało wyborcze a) wybierać ma 2, druga kategoria wyborcza (ciało wyborcze b) 14, a trzecia kategoria wyborcza (ciało wyborcze c) 2 członków rzeczywistych sekcji.

II. Sekcja przemysłowa obejmuje górnictwo, tudzież produkcye przemysłowe, jak: produkcyę kruszców i towarów kruszczowych; wyrób maszyn, narzędzi, aparatów, instrumentów i środków przewozowych, jako też ich części składowych; wyroby z kamienia, z ziemi, gliny, szkła, z drzewa, kości, kauczuku, gutaperehy i z podobnych materyałów, ze skóry garbowanej i surowej, z run, szczeci, włosów i piór; tkactwo i przemysł tapicerski, wyroby do okrycia i ozdoby; wyrób papieru; środków pożywienia i napojów, przemysł chemiczny, budownictwo, przemysł polygraficzny i artystyczny.

Sekcyę przemysłową wybierają trzy kategorie wyborcze (ciała wyborcze) w dziewięciu okręgach wyborczych.

Takowe składają się:

- a) z tych przemysłowców, którzy od przedsiębiorstwa przemysłowego opłacają państwowego podatku zarobkowego bez dodatków najmniej 100 złr. rocznie. (Wielki przemysł) (§. 7, ustęp 2, ustawy o Izbach handlowych);
- b) z tych przemysłowców, którzy od przedsiębiorstwa przemysłowego

opłacają państwowego podatku zarobkowego bez dodatków najmniej 42 złr. i nie należą do kategorii *a*);

- c) z reszty przemysłowców, którzy od przedsiębiorstwa przemysłowego opłacają państwowego podatku zarobkowego bez dodatków najmniej 3 złr. 15 ct. rocznie. W każdym razie do uzasadnienia prawa wyboru w tej kategorii wyborczej (w ciele wyborczem *c*) sekcji przemysłowej wystarczy, jeżeli wyborca tytułem rocznego państwowego podatku zarobkowego opłaca w odnośnej gminie od przedsiębiorstwa przemysłowego taką kwotę, która się równa najniższemu opodatkowaniu, uprawniającemu do wyboru na sejm krajowy. (§. 7, ustęp 2, ustawy o Izbach handlowych).

Prowadzący górnictwo wybierają w kategoriach wyborczych (ciałach wyborczych) sekcji przemysłowej *a*), *b*) i *c*), a opłacana należność od miar górniczych na równi uważa się z podatkiem zarobkowym i rozstrzyga o przydzieleniu ich do kategorii wyborczych (ciał wyborczych).

Pierwsza kategoria wyborcza (ciało wyborcze *a*) wybierać ma 2, druga kategoria wyborcza (ciało wyborcze *b*) 4, a trzecia kategoria wyborcza (ciało wyborcze *c*) 10 członków rzeczywistych sekcji.

Obwód Izby lwowskiej dzieli się na następujące 9 okręgów wyborczych:

1. Stołeczne miasto Lwów, jako też okręgi polityczne lwowski i gródecki;
2. okręgi polityczne przemyski, jarosławski, mościski, jaworowski;
3. okręgi polityczne stanisławowski, bohorodeczański, nadwórniański, tłumacki, buczacki;
4. okręgi polityczne stryjski, doliniański, kałuski, żydaczowski;
5. okręgi polityczne sanocki, liski, dobromilski, brzozowski, krośnieński;
6. okręgi polityczne samborski, staromiejski, turczański, drohobycki, rudeński;
7. okręgi polityczne żółkiewski, sokalski, rawski, cieszanowski;
8. okręgi polityczne kołomyjski, horodeński, śniatyński, kossowski;
9. cały obwód Izby.

Do sekcji handlowej wybiera pierwsza kategoria wyborcza w 9 okręgu wyborczym 2 członków; druga kategoria wyborcza w 1 okręgu wyborczym 7 członków, a w dalszych okręgach wyborczych (2—8) po 1 członku; trzecia kategoria wyborcza w 9 okręgu wyborczym 2 członków.

Do sekcji przemysłowej wybiera pierwsza kategoria wyborcza w 9 okręgu wyborczym 2 członków; druga kategoria wyborcza w 9 okręgu wyborczym 4 członków; trzecia kategoria wyborcza w 1 okręgu wyborczym 3 członków, w dalszych 7 okręgach wyborczych (2—8) po 1 członku.

§. 3.

Spólnicy jawni należą do tej kategorii wyborczej, do której według wysokości opłacanego podatku należy przedsiębiorstwo, którem się zajmują.

Te osoby, które jako naczelnicy lub dyrektorowie kierują handlowemi lub przemysłowemi przedsiębiorstwami akcyjnymi, wykonywują prawo wyborcze w tej kategorii, do której należy przedsiębiorstwo pod ich kierownictwem zostające.

§. 4.

Każdy posiadający prawo wyboru wybiera tylko w tej kategorii wyborczej (ciele wyborczem), do której przynależy (§. 2).

Kto uprawniony jest do wyboru w kilku kategoriach (ciałach) wyborczych, ten może wykonywać swoje prawo głosowania tylko w jednej z nich, a wyborey takiemu wolno jest oświadczyć, w której kategorii wyborczej (ciele wyborczem) swoje prawo wyborcze chce wykonywać (§. 7, al. 5, ustawy o Izbach handlowych).

Jeżeli uprawniony do wyboru w kilku kategoriach nie oświadczy się ani za jedną ani za drugą kategorią, to będzie przydzielony do tej kategorii, w której wyższy opłaca podatek.

Każda kategoria wyborcza (ciało wyborcze) wybiera przypadającą na nią liczbę rzeczywistych członków oddzielnie (§. 9, al. 2, ustawy o Izbach handlowych).

Głosów różnych kategorii wyborczych skupiać nie można (§. 9, al. 3, ustawy o Izbach handlowych).

§. 5.

Prawo czynnego wyboru mają ci członkowie stanu handlowego i przemysłowego, którzy używają w pełni praw obywatelskich i którzy w obrębie Izby samodzielnie lub jako jawni spółnicy (według art. 85 i 99 kodeksu handlowego) zajmują się handlem, przemysłem lub górnictwem; następnie te osoby, które jako naczelnicy lub dyrektorowie kierują handlowemi lub przemysłowemi przedsiębiorstwami akcyjnymi (§. 7, ustęp 1, ustawy z 29. Czerwca 1868 Nr. 85 Dz. u. p.), jeżeli od tych przedsiębiorstw opłaca się kwota podatkowa w wysokości określonej w §. 7, ustępie 2, powołanej ustawy, względnie w §. 2 niniejszej ordynacyi wyborczej.

Ze względu na uzasadnienie prawa wyboru i na podział na kategorie (ciała wyborcze), opłata należytości od miar górniczych równa się opłacie podatku zarobkowego.

Jeżeli pewne przedsiębiorstwo jest w wyłącznem posiadaniu kobiet, albo też osób zostających pod opieką lub kuratelą, to prawo wyboru w ich imieniu wykonuje kierownik przedsiębiorstwa (§. 7, al. 4, ustawy o Izbach handlowych).

Gwarectwa, spółki zarobkowe i gospodarcze, stowarzyszenia, posiadacze wspólnych przywilejów i wszelkie tego rodzaju osoby zbiorowe uprawnione są do oddania tylko jednego głosu.

Prawo wyboru wykonuje ta osoba, której przysługuje na mocy ustawy lub statutów zastępstwo przedsiębiorstwa.

Prawo biernego wyboru posiadają ci członkowie stanu handlowego i przemysłowego, którzy są obywatelami państwa austriackiego, skończyli 30 lat życia, przynajmniej od 3 lat posiadają warunki wymagane do wykonywania prawa czynnego wyboru i swą stałą siedzibę mają w obrębie Izby.

Od prawa czynnego i biernego wyboru są wykluczone te osoby, które na mocy istniejących ustaw są wykluczone od czynnego i biernego wyboru w gminie (§. 7, al. 10, ustawy o Izbach handlowych).

Oprócz tego wykluczeni są od wybieralności kupcy, którzy popadli w konkurs, dopokąd nie odzyskali ponownego uzdolnienia (§§. 246 i 253 ustawy konkursowej z 25. Grudnia 1868, Nr. 1. Dz. u. p. ex 1869).

§. 6.

Powoływanie rzeczywistych członków Izby uskutecznia się przez wybór bezpośredni. Członków rzeczywistych wybiera się na 6 lat. Po upływie 3 lat ustępuje w dniu 31. Grudnia połowa członków według kolei czasu służbowego i uzupełnia się przez nowe wybory. W razie równego czasu służby o ustąpieniu rozstrzyga los. Ustępujący mogą być ponownie wybrani.

Gdyby w ciągu okresu wyborczego zostało opróżnione jedno lub więcej miejsc, to Izba powołuje tych na członków rzeczywistych, którzy przy ostatnim wyborze otrzymali w dotyczącej kategorii najwięcej głosów po pierwotnie wybranych. W ten sposób powołani członkowie urzędują tylko do najbliższego okresu wyborczego. (§. 6, ustawy o Izbach handlowych).

§. 7.

Dla zarządzenia i przeprowadzenia wyborów, polityczna władza krajowa ustanawia równocześnie z rozpisaniem wyboru komisję wyborczą.

Komisji wyborczej przewodniczy komisarz mianowany przez Ministra handlu.

Komisja wyborcza składa się z jednego członka Rady miasta Lwowa i z 4 reprezentantów Izby, z których 2 należeć ma do sekcji handlowej, a 2 do sekcji przemysłowej, i z sekretarza (§. 8, ustawy o Izbach handlowych).

Tak członka Rady miejskiej jak i reprezentantów Izby ustanawia władza polityczna krajowa członkami komisji wyborczej. Radzie miejskiej i Izbie przysługuje prawo przedstawienia swych wniosków w tym względzie krajowej władzy politycznej.

W razie rozwiązania Izby (§. 23, ustawy o Izbach handlowych), polityczna władza krajowa powołuje do komisji wyborczej kilku mężów zaufania ze stanu handlowego i przemysłowego w okręgu Izby zamieszkałych.

Komisji przysługuje tytuł: c. k. Komisya wyborcza dla Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie.

Wszelkie orzeczenia należące do kompetencji tej komisji, są stanowczo rozstrzygające.

Władze polityczno-administracyjne i zwierzchności gminne w obwodzie Izby są obowiązane popierać skutecznie komisję wyborczą w przeprowadzeniu czynności wyborczych.

Komisya urzęduje w lokalnościach Izby handlowej i przemysłowej.

Izba ma do jej dyspozycji dostarczyć potrzebny personal pomocniczy.

Koszta wyborów pokrywa Izba ze swojego budżetu.

§. 8.

Komisya wyborcza sporządza na podstawie rejestrów przez Izbę prowadzonych, a w razie rozwiązania Izby (§. 23, ustawy o Izbach handlowych), ewentualnie na podstawie tych urzędowych aktów, jakimi rozporządza, podług poszczególnych kategorii (ciał) wyborczych listę uprawnionych wyborców, która ma zawierać imię i nazwisko, rodzaj przemysłu wyborców, stałą siedzibę przedsiębiorstwa i wysokość opłacanego podatku, a następnie, wyznaczając nieprzekraczalny termin 14 dni do wniesienia wszelkich możliwych reklamacji, składa takowe do publicznej wiadomości, mianowicie w komisji wyborczej we Lwowie i w c. k. starostwach.

Reklamacje te rozstrzyga komisya wyborcza i uwiadamia reklamujących o swem orzeczeniu.

Na podstawie sprostowanych list wyborców komisya wyborcza sporządza do aktu wyborów karty legitymacyjne, oraz karty głosowania i przesyła takowe wyborcom wraz z rozpisaniem wyborów (§. 8, ustawy o Izbach handlowych).

Rozpisanie wyborów ma zawierać liczbę członków mających być wybranymi wedle poszczególnych kategorii (ciał) wyborczych, oraz wyszczególnienie, w którym dniu i o której godzinie odbywać się będzie akt wyborczy przed komisją wyborczą przez ustne głosowanie lub przez osobiste oddanie wypełnionych kartek głosowania (§. 9, ustawy o Izbach handlowych), i o której godzinie to oddawanie głosów będzie zamknięte.

Rozpisanie wyborów powinno nadto zawierać wyszczególnienie dnia, aż do którego, w razie wyboru przez nadesłanie kartek głosowania podpisanych przez wyborców (§. 9, ustawy o Izbach handlowych), wypełnione i podpisane kartki głosowania wraz z kartkami legitymacyjnymi muszą nadejść do tej władzy przemysłowej pierwszej instancji (starostwa, wzglę-

dnie magistratu i urzędu gminnego w miastach mających własne statuta), w której okręgu znajduje się stała siedziba przedsiębiorstwa.

Wybory sekeyi handlowej i przemysłowej, a względnie poszczególnych ich kategorii (ciał) wyborczych, mogą być przedsięwzięte w odpowiednich przez komisję wyborczą oznaczyć się mających odstępach (§. 9, al. 3, ustawy o Izbach handlowych).

Termin wyborów należy w ten sposób ustanowić, ażeby czas mający upływać aż do chwili skrutynium, wystarczył do oddania kartek głosowania i do nadesłania takowych do komisji wyborczej (§. 9).

Rozesłanie rozpisania wyborów wraz z kartkami głosowania i kartami legitymacyjnymi nastąpić ma przez komisję wyborczą za pośrednictwem władz przemysłowych I. instancyi i to w ten sposób, że stosownie do siedziby przedsiębiorstwa wyborców, powyższe druki, uporządkowane podług gmin, przy załączeniu konsygnacyi również podług gmin sporządzonych, wyż wymienionym władzom przemysłowym przesłane zostają, te zaś mają takowe za potwierdzeniem odbioru doręczyć wyborcom, mianowicie w miastach, mających własne statuta, bezpośrednio, zresztą zaś za pośrednictwem urzędów gminnych.

§. 9.

Wybór odbywa się jawnie, a to według woli wyborcy, albo

- a) przez ustne głosowanie, albo
  - b) przez osobiste oddanie wobec komisji wyborczej wypełnionej karty głosowania, albo
  - c) przez przesłanie karty głosowania podpisanej przez wyborcę, za pośrednictwem władzy przemysłowej I. instancyi,
- przy czem należy oddać, względnie załączyć kartę legitymacyjną.

Karty głosowania mogą być oddane lub przesłane otwarte lub zapieczętowane. Zapieczętowane karty głosowania muszą zewnątrz być zaopatrzone nazwiskiem wyborcy.

Każda karta głosowania zawierać ma imiona osób, na których uprawniony do wyboru głosuje, z dokładnem oznaczeniem kategorii i tylko w takiej liczbie, jaką ustanowiła komisja wyborcza.

Mylnie wypełnione karty głosowania są nieważne.

Ci wyborcy, którzy swe prawo wyboru wykonują przez nadesłanie wypełnionej i podpisanej karty głosowania (al. 1 sub c), powinni swe karty głosowania wraz z kartami legitymacyjnymi w oznaczonym terminie złożyć u władzy przemysłowej I. instancyi, do której siedziba ich przedsiębiorstwa należy, lub je takowej przesyłać. Przesyłka ta może nastąpić za pośrednictwem c. k. urzędów pocztowych, c. k. urzędów podatkowych albo urzędów gminnych, tudzież przez osobnych posłańców.

Karty głosowania, nadchodzące do władzy przemysłowej po upływie wyznaczonego terminu, nie mogą już być przyjmowane.

Władza przemysłowa I. instancyi przesyła karty głosowania, które do niej nadeszły, wraz z kartami legitymacyjnymi, uporządkowawszy je podług gmin i załączając wspomniane w §. 8 konsygnacye, komisji wyborczej na ręce jej przewodniczącego.

Urzędy gminne, zwracając władzy przemysłowej I. instancyi konsygnacye w §. 8 oznaczone, mają załączyć dowody doręczenia oraz zwrócić te same władzy przesyłki, których nie można było doręczyć. Władzy przemysłowej I. instancyi jest obowiązkiem, nedoręczone przesyłki odesłać do komisji wyborczej.

§. 10.

Przesyłka powyższych druków (kart legitymacyjnych, kart głosowania i rozpisanja wyborów), równie jak wszelkich podań wyborców do komisji wyborczej, odbywa się pocztą bez opłaty pocztowej, jeżeli takowe na adresie zawierają dopisek: „W sprawach wyborów do Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie.“ (§. 22. al. 1, ustawy o Izbach handlowych).

§. 11.

W dniu wyznaczonym i wyborcom obwieszczonym komisja wyborcza odbywa skrutynium. Karty głosowania nadchodzące podczas skrutynium tylko wtenczas będą uwzględnione, jeżeli w należytych czasie oddane zostały władzy przemysłowej (§. 8, ustęp 5).

Karty głosowania zapieczętowane, przysłane lub osobiście oddane, mają być otworzone przez komisję wyborczą dopiero po ukończeniu głosowania osobistego, a przed rozpoczęciem skrutynium.

Pomiędzy wybieralnymi dla odnośnej kategorii wyborczej (ciała wyborczego) rozstrzyga względna większość głosów, przy równej ilości głosów rozstrzyga los wyciągnięty przez członka komisji wyborczej.

§. 12.

Komisja wyborcza bada ważność wyborów i ogłasza urzędownie ostateczny wynik aktu wyborczego.

Komisja wyborcza zawiadamia członków wybranych o ich wyborze.

Jeżeli w ciągu dni ośmiu, licząc od dnia udowodnionego osobistego uwiadomienia, od wybranego nie nadeszło do komisji wyborczej oświadczenie co do przyjęcia wyboru, to ten ma być uważany za wybranego, który po nim w tej samej kategorii wyborczej (ciała wyborczem) najwięcej otrzymał głosów.

Komisja wyborcza podać ma imiona członków wybranych z wyszczególnieniem ich kategorii wyborczej (ciała wyborczego) Ministerstwu handlu za pośrednictwem c. k. politycznej władzy krajowej.

§. 13.

Minister handlu wyznacza dzień i godzinę otwarcia, a względnie ukonstytuowania się nowo wybranej Izby.

Otwarcie uskutecznia się przez pełnomocnika tegoż Ministra, który następnie oddaje przewodnictwo najstarszemu wiekiem członkowi Izby.

Ta wyżej powołanym reskryptem Wys. c. k. Ministerstwa handlu zatwierdzona ordynacya wyborcza ma służyć za podstawę przy przyszłych wyborach do Izby handlowo-przemysłowej we Lwowie i odtąd ustaje obowiązując dotychczasowa ordynacya dla rzeczzonej Izby.

Z c. k. Namiestnictwa.

Lwów dnia 20. Listopada 1884.

Zaleski w. r.

Nr. 61.

O b w i e s z c z e n i e

c. k. Namiestnictwa z dnia 1. Listopada 1884, L. 66.723, o ustanowieniu ordynacyi wyborczej dla Izby handlowo-przemysłowej w Brodach.

Na mocy ustawy z dnia 29. Czerwca 1868, nr. 85 Dz. p. p. ustanowiło Wyokie c. k. Ministerstwo handlu rozporządzeniem z dnia 26. Kwietnia 1884, l. 14.535, następującą ordynację wyborczą dla Izby handlowo-przemysłowej w Brodach.

§. 1.

Izba handlowa i przemysłowa w Brodach, składa się z 30 rzeczywistych członków, którzy na dwie sekeyi są podzieleni, a mianowicie: na

I. Sekcyę handlową,

II. Sekcyę przemysłową; do drugiej należą także sprawy górnicze.

W pierwszej sekeyi zasiada 16 członków.

W drugiej sekeyi zasiada 14 członków.

Członkowie Izby muszą w miejscu siedziby Izby lub w promieniu tejże, nie dalszym jak 20 kilometrowym być zamieszkałymi. Członków wybranych ma być: I. z sekeyi handlowej 11.

II. z sekeyi przemysłowej 10, łącznie 21, a mianowicie: 13 z miasta Brodów, 8 zaś z innych powiatowych Izby.

§. 2.

I. Do sekeyi handlowej przynależą: bankierzy, zakłady kredytowe, ubezpieczeń, jak i tychże zastępcy i agenci, przedsiębiorcy przewozów, dostawcy, szynkarze wódki, piwa i miodu, o ile ci nie są zarazem traktyernikami, wreszcie wszyscy kupcy, którzy jako tacy opodatkowani są, komisyonerzy pieniędzy i towarowi, pośrednicy, właściciele domów zajezdnych, jeśli ostatni nie są zarazem traktyernikami.

II. Do sekeyi przemysłowej przynależą: fabrykanci, prowadzący przemysł górniczy, producenci jak i przetwarzacze przedmiotów z materiałów zwierzęcych, mineralnych i roślinnych.

Nadto tu przynależą budowniczcy, malarze, jak i inni przemysłowcy, którzy jako tacy są opodatkowani.

Uprawnieni do wyborów w sekeyi, są ci, którzy od swojego przedsiębiorstwa opłacają podatek czysty bez dodatków, w kwocie co najmniej 3 złr. 15 ct., zaś w sekeyi przemysłowej, którzy z swego przedsiębiorstwa opłacają podatek czysty bez dodatków, co najmniej 2 złr. 62½ ct. rocznie.

W każdym razie najniższy podatek zarobkowy opłacany rocznie w jakiejś gminie od przedsiębiorstwa handlowego lub przemysłowego, a który upoważnia do wyborów sejmowych, upoważnia już tem samem opłacającego go i do wyborów w Izbie handlowej i przemysłowej (§. 7, ustęp 2, ust. o Izbach handlowych).

Kupcy, przemysłowcy, którzy czystego podatku bez dodatków rocznie co najmniej 100 złr. opłacają, wybierają jak długo ich liczba do utworzenia samoistnego koła nie jest dostateczną, wspólnie z innymi uprawnionymi do wyborów, a to w sekeyi w mowie będącej (w sekeyi II).

Obwód Izby handlowej i przemysłowej brodzkiej dzieli się na 5 powiatów, a mianowicie:

I. Miasto Brody ze Staremi Brodami Folwarkami, wybierają 7 członków ze stanu handlowego, 6 zaś ze stanu kupieckiego w Brodach zamieszkałych.

II. Powiaty polityczne: Brody, Kamionka Strumiłowa, Przemyślany i Złoczów, 2 zastępców ze stanu handlowego i 2 zastępców ze stanu przemysłowego, z których po 1 a więc 2 w Brodach zamieszkałymi być muszą.

III. Powiaty polityczne: Bóbrka, Brzeżany, Podhajce i Rohatyn, wybierają 2 członków ze stanu handlowego, 2 ze stanu przemysłowego, z których po 1 a więc 2 w Brodach zamieszkałymi być muszą.

IV. Powiaty polityczne: Skałat, Tarnopol, Zbaraż i Trembowla, wybierają 3 członków ze stanu handlowego, 2 ze stanu przemysłowego, z których po 1, a więc 2 w Brodach zamieszkałymi być muszą.

V. Powiaty polityczne: Borszczów, Czortków, Husiatyn i Zaleszczyki, wybierają 2 członków ze stanu handlowego a 3 członków ze stanu prze-

mysłowego, z których po jednym, a więc 2 w Brodach zamieszkałymi być muszą.

§. 3.

Uczestnicy spółek jawnych, będą podzieleni wedle kół, a to w miarę przez nich opłacanych podatków, od przedsiębiorstwa, któremu się oddają.

Zaś osoby, jak przełożeni, dyrektorowie kupieckich lub przemysłowych przedsiębiorstw akcyjnych, wybierają w tym kole, do którego przez nich prowadzone przedsiębiorstwo przynależy.

§. 4.

Każdy uprawniony do wyborów, wybiera w tem kole do którego on przynależy (§. 2).

Kto w kilku kołach do wyboru jest upoważnionym, może tylko w jednym z tych kół głosować, wolno mu jednak oświadczyć się, w którym kole chce głosować (§. 7. u. 5. ust. o Izbach handl.).

Łączenie (komulacya) głosów z różnych kół wyborczych nie jest dozwoloną.

§. 5.

Uprawnieni do wyborów są tylko ci członkowie Izby handlowej i przemysłowej, którzy używają w całej pełni praw obywatelskich, a którzy w obrębie Izby samodzielnie prowadzą jakiś handel, przedsiębiorstwo, górnictwo lub którzy są jako jawni wspólnicy, (w myśl art 85, 99 ust. h.), dalej ci, którzy są przyłożonymi lub dyrektorami kupieckich lub przemysłowych przedsiębiorstw akcyjnych (§. 7, u. 1 ust. z dnia 29. Czerwca 1868, Dz. u. p., l. 85), skoro od tu poszczególnionych przedsiębiorstw, w myśl (§. 7, u. 2) a względnie w myśl §. 2. ustawy wyborczej, przepisany podatek opłacają.

Na podstawie opłacanych podatków, zasadza się prawo wyborów i podziału na koła opłacających podatek zarobkowy.

Jeśli kobiety lub w ogóle osoby, zostające pod opieką lub kuratelą, są w posiadaniu jakiegoś przedsiębiorstwa, to w takim razie głosuje za nie prowadzący to przedsiębiorstwo (§. 7, u. 4, ust. o Izbach handlowych).

Właściciele zakładów rękodzielniczych, towarzystwa zarobkowe i gospodarze, spółki posiadające przywileje i w ogóle tego rodzaju zbiorowe osoby, są uprawnione do oddania tylko jednego głosu wyborczego. Tu jednakowoż głosują tylko ci, którym na mocy prawa lub statutów zastępstwo poszczególnionych zakładów przysługuje.

Wreszcie uprawnieni do głosowania są ci członkowie handlu lub przemysłu, którzy są obywatelami państwa austriackiego, którzy ukończyli rok 30 życia, którzy przynajmniej od lat 3 wymogom ordynacyi wyborczej zadość uczynili i stale w obrębie Izby zamieszkują.

Wyłączeni od wyboru i wybieralności są ci, którzy w myśl ustawy o wykonywaniu prawa wyboru i wybieralności, w gminie takowe utracili. (§. 7, u. 10, ust. o Izbach h. i p.).

Prócz tych są wyłączeni kupcy, którzy w konkursie pozostają, a to tak długo, dopokąd nie zostali znowu za zdolnych uznani (§§. 246. 253, u. h. z dnia 25. Grudnia 1869 Dz. u, p. 1. 1. z roku 1869).

§. 6.

Za pomocą wyboru, zostają wybrani rzeczywisci członkowie Izby; ci są wybrani na lat 6. Po upływie lat 3 występuje dnia 31 Grudnia połowa członków, a to w porządku lat służby tychże i przez nowo wybranych zostaną uzupełnieni. W razie równości lat służby, o wystąpieniu rozstrzyga los. Ci którzy wystąpili, są znowu wybieralnymi.

Jeśli w czasie trwania peryodu wyborczego, jedno lub więcej miejsc po członkach upróżnione zostanie, tedy Izba powołuje tych na członków rzeczywistych, którzy przy ostatnich wyborach, najwięcej głosów po wybranych w kategorii dotyczącej utrzymali.

W ten sposób powołani członkowie rzeczywisci, są czynni tylko do nowych wyborów. (§. 6, ust. o Izbach handl.).

§. 7.

Celem przygotowania się i przeprowadzenia wyborów, władza polityczna równocześnie z rozpisaniem tychże, oznacza komisję wyborczą.

Przewodniczącym w komisji wyborczej, jest komisarz mianowany przez Ministra handlu.

Komisya wyborcza składa się z jednego członka Rady gminnej brodzkiej i z 4 zastępców Izby, z której 2 do sekcji handlowej, 2 do sekcji przemysłowej przynależą, niemniej z sekretarza, prowadzącego pióro (§. 8. ust. o Izbach handl.).

Tak członek Rady gminnej, jak i zastępcy Izby, będą ustanowieni przez władzę polityczną członkami komisji wyborczej. Radnemu gminy i Izby przysługuje prawo wnoszenia wniosków do politycznej władzy krajowej.

W razie rozwiązania Izby (§. 23 u. o Izbach hand.) władza polityczna powołuje do komisji wyborczej mężów zaufania ze stanu handlowo-przemysłowego, zamieszkałych w obrębie Izby.

Komisya nosi nazwę:

„C. k. Komisya wyborcza dla Izby handlowej i przemysłowej w Brodach.“

Wszystkie tej komisji przysługujące orzeczenia są rozstrzygającymi.

Przełożeni władz politycznych, gminnych, będąca w obwodzie Izby,

są obowiązani komisję wyborczą w przeprowadzeniu wyborów czynnie wspierać.

Komisja urzęduje w lokalnościach Izby handlowej i przemysłowej w Brodach.

Izba ma dostarczyć potrzebny personal pomocniczy.

Koszta wyborów pokrywa budżet Izby.

§. 8.

Komisja wyborcza układa listę wyborczą uprawnionych do wyborów, a to na podstawie przez Izbę prowadzonych rejestrów; a w razie gdy ta jest rozwiązana (§. 23 u. o Izb. handl.) przy pomocy do dyspozycji będących podręczników urzędowych. W liście wyborczej ma być uwidocznione imię, nazwisko, rodzaj i miejsce przemysłu, do wyborów uprawnionego, stopa upodatkowania.

Tak ułożona lista wyborcza, ma być wyłożoną w lokalnościach Brodzkiej Izby handlowo-przemysłowej, na powiatach zaś w biurach c. k. starostw do publicznego użytku; a to przez dni 14 z oznaczeniem terminu zapadłego, celem wniesienia możebnych zarzutów.

Zarzuty rozstrzyga komisja wyborcza i powiadamia o wyniku reklamujących (tych którzy je wnieśli).

Na podstawie ogłoszonej listy wyborczej, sporządza komisja wyborcza karty legitymacyjne i kartki do głosowania potrzebne do wyborów, z oznaczeniem dnia wyborów odbyć się mających. (§. 8. u. o Izb. h. p.).

W ogłoszeniu rozpisanych wyborów ma być oznaczoną ilość członków z każdego koła wybrać się mająca, i o której godzinie wybory wobec komisji wyborczej, czy to ustnie lub przez osobiste oddanie wypełnionych kartek do głosowania odbędą się (§. 9, u. o Izb. h.), jak i o której godzinie głosowanie zamknięte będzie.

Nadto w ogłoszeniu rozpisanych wyborów ma być dzień oznaczony, w którym najpóźniej w razie nadesłania przez wyborców wypełnionych i podpisanych kartek do głosowania i kart legitymacyjnych, takowe do władz przemysłowych I. instancyi (starostw a względnie magistratów i urzędów miejskich zarządzających się własnymi statutami) najpóźniej nadesłane być mają.

Wybory sekcji handlowej i przemysłowej a względnie pojedynczych kół tychże, mogą się odbywać w oznaczonych przez komisję wyborczą przerwach (odstępach) (§. 9, ustęp 3, ustawy o Izbach handlow.).

W takim razie termin przeprowadzenia dalszych wyborów w ten sposób oznaczyć należy, ażeby czas przerwy aż do chwili obliczenia głosów, wystarczał do oddania i nadesłania komisji wyborczej kartek do głosowania (§. 9).

Ogłoszenie rozpisanych wyborów wraz z kartkami do głosowania i

kartkami legitymacyjnymi, wyśleła komisya wyborcza bezpośrednio do władz handlowych pierwszej instancyi i to w ten sposób, że podaje miejsce przedsiębiorstwa uprawnionego do wyborów, układa wedle gmin powyższe druki, załącza przez gminy sporządzone wykazy; władzy przemysłowe zaś, za dowodem doręczenia, odsełają je uprawnionym do wyborów, a to w ten sposób, że do wyborców zamieszkałych w miastach, rządzących się własnymi statutami bezpośrednio, do innych zaś miejscowości za pośrednictwem urzędów gminnych.

§. 9.

Wybory odbywają się jawnie (publicznie) a to wedle woli i porozumienia się wyborców:

a) ustnie;

b) lub przez osobiste oddanie komisji wyborczej wypełnionych kartek do głosowania;

c) wreszcie nadesłaniem za pośrednictwem władz pierwszej instancyi, a przez wyborców wypełnionymi i podpisanymi kartkami do głosowania wraz z kartą legitymacyjną.

Kartki do głosowania mogą być doręczone lub nadesłane komisji wyborczej, otwarte lub zakowertowane (zamknięte); w ostatnim razie muszą być zewnątrz zaopatrzone nazwiskiem wyborcy.

Uprawnieni do wyborów, którzy głosują nadesłaniem i wypełnionymi kartkami (ustęp 1, pod c) są obowiązani takowe wraz z kartą legitymacyjną w okresie ściśle oznaczonego terminu u władz przemysłowych pierwszej instancyi, miejscowości prowadzonego przedsiębiorstwa, osobiście złożyć lub je nadesłać. Taką wysyłkę załatwić można przez c. k. urzęda pocztowe, gminne lub przez umyślnego posłańca.

Po upływie ściśle oznaczonego terminu, nadesłane kartki do głosowania władzom przemysłowym nie należy przyjmować.

Władze przemysłowe pierwszej instancyi, nadesłane kartki do głosowania, karty legitymacyjne, ułożone wedle gmin, jak i w §. 8 poszczególne spisy, doręczą przewodniczącemu komisji wyborczej.

§. 10.

Wysyłka: druków, kart legitymacyjnych, kartek do głosowania, ogłoszeń rozpisanych wyborów, jak i wszystkie pisma wystosowane do wyborców, do komisji wyborczej, jest wolną od opłaty pocztowej, skoro przy adresie jest umieszczony dopisek: „W sprawie wyborów Izby handlowej i przemysłowej w Brodach.“ (§. 22, ustęp 1, ustawy o Izbach handl.).

§. 11.

W dniu ściśle oznaczonym i wyborcom ogłoszonym, przedsiębiorze komisya wyborcza skrutynium. Podczas skrutynium nadechodzące kartki do głosowania, te będą tylko uwzględnione, które władzom przemysłowym w czasie przepisany doręczone zostały. (§. 8. u. 5).

Nadesłane lub osobiście oddane zakopertowane kartki do głosowania, mają być dopiero po ukończeniu osobistego głosowania, przez komisję wyborczą, a to przed rozpoczęciem skrutynium otworzone.

O wyborze członka z pośród głosujących w pojedynczych kołach, rozstrzyga większość głosów, a przy równej ilości głosów rozstrzyga o wyborze los wyciągnięty przez jednego z członków komisji wyborczej.

§. 12.

Komisya wyborcza sprawdza ważność wyborów i wynik tychże do publicznej wiadomości podaje.

Wybrani członkowie zostają powiadomieni o ich wyborze przez komisję wyborczą.

Skoro od wyborczego członka w przeciągu dni ośmiu, od dnia ogłoszenia mu jego wyboru, nie została przez niego wniesioną decyzja, czy wybór przyjmuje, w takim razie ma być ten jako wybrany uważany, który po nim w tem samem kole najwięcej głosów otrzymał.

O wyborze członków i w którym kole ci zostali wybrani, powiadamia komisya wyborcza, za pośrednictwem władzy politycznej Minister. handlu.

§. 13.

Ministerstwo handlu oznacza dzień i godzinę otwarcia, a względnie ukształcenia się nowo wybranej Izby.

Izbę otwiera przez Ministerstwo handlu do tej czynności upoważniony, który dalsze przewodnictwo oddaje wiekiem z pośród członków Izby najstarszemu.

Ta wyżej powołana reskrytem ministeryalnym zatwierdzona ordynacya wyborcza ma służyć za podstawę przy przyszłych wyborach do Izby handlowo-przemysłowej w Brodach, i odtąd ustaje obowiązywać dotychczasowa ordynacya wyborcza dla rzeczonyj Izby.

Z c. k. Namiestnictwa.

Lwów dnia 1. Listopada 1884.

Zaleski w. r.

